

EDINOST

ZA RESNICO OD BOJA DO ZMAGE!
IN PRAVICO!

Izhaja
trikrat na teden:
v torek, četrtek,
soboto.

Issued
threetimes a week.
Tuesday, Thursday
Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODPORNE DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 114.

CHICAGO, ILL., SOBOTA, 22. SEPTEMBRA — SATURDAY, SEPTEMBER, 22, 1923.

LETO (VOL.) IX

V. Katoliški shod v Ljubljani.

Poroča Rev. Dr. F. T.
(Konec).

Že v petek in soboto je pričela dobivati Ljubljana svečano lice, ko so se pokazale na vseh državnih in mestnih poslopih in mnogih zasebnih hišah slovenske trobojnice. Tudi so že začeli prihajati s Štajerskega in Prekmurja prvi udeležniki kongresa, ki so najprej pohiteli na prelepo božjo pot k Mariji Pomagaj na Brezje. Železniška uprava, ki je okusno okrasila vse tri ljubljanske kolodvore, je dala 28 posebnih vlakov na razpolago, tudi mestni tramvaj je bil vse dni kongresa v zelenju. V petek ponoči in cel dan v soboto je neprestano padal dež, nasprotnikom v veselje, kongresistom v žalost. Zato je do 5000 Štajercev odšlo že v soboto domov. Ker so prišli brez dežnikov, so bili do kože premočeni. V soboto proti večeru pa se je zjasnilo, novo upanje je navdalo prireditelje in udeležnike. Novi vlaki so prihajali celo noč iz vseh štirih vetrov. Ljubljana je zbrala pod svojim okriljem zastopnike vseh slovenskih sinov in hčera.

Višek navdušenja je pokazala v nedeljo slovesna procesija, ki se je začela pomikati že ob 7. uri zjutraj. Udeležba je bila tako ogromna, da so prihajale zadnje množice na kongresni trg pred nunsko cerkvijo šele ob 11. uri. Trezni presojevalci cenijo dejansko udeležbo procesije na 30.000. Zastopani so bili vsi verni Slovenci in vse slovenske katoliške korporacije. Ameriške Slovence je zastopal g. Holmar iz Clevelanda in g. Vogrič s hčerko iz New Yorka. Na čelu westfalskih Slovencev in Slovenk — 22 po številu sta zastopala č. g. Tensundern in društveni vodja g. Anton Koncilja iz Gelsenkirchen na Westfalskem. Koroški in primorski Slovenci niso nastopili pod svojim lastnim praporom, ker bi jih od narodnih nasprotnikov čakale doma nove, podvojene muke. Vendar so bili oboji častno zastopani! Marsikomu je stopila solza v oči, ko je neka Korošica ob pogledu na navdušeno množico krčevito vzkliznila: "Dajte nam nazaj našo slovensko zemljo in naše slovenske duhovnike!" In na stopnicah pred franciškansko cerkvijo se je razjokal sivolasi primorski starček, ko je zagledal pestrobujne vrste slovenskih fantov in deklet, ki neustrašeno in pokonci stopajo svobodni na svobodnih tleh. Podobnih ganljivih prizorov bi bilo za poseben podlistek vašega cenjenega lista. "Ni nas treba biti srah!" si slišal venomer, ko so korakali fantje in dekleta v narodnih nošah in prihajali konjeniki in okrašenih vozovi, kolezarji in skavti, vsi, v katerih prsih se bije slovensko verno srce. Na kongres je prihitelo tudi mnogo Hrvatov, Čehov in Poljakov; celo Francozi in Holandci so stopili vmes.

Ob 10. uri je daroval papežev nuncij Hermenegilo Pelegrinetti na prostem pred nunsko cerkvijo sv. mašo, katere se je udeležil tudi kralj Aleksander, civilni in vojaški dostojanstveniki, zastopniki raznih korporacij in stanov ter ogromne množice kongresa. Po končani sv. daritvi je podelil papežev odposlanec nepregledni množici papežev blagoslov.

Popoldne istega dne so se zgrnile neštete množice na Stadionu — nasproti topničarski vojašnici — kjer so nastopili Orli in Orlice, proizvajajoč v splošno zadovoljstvo najrazličnejše vaje.

Prihodnja dva dneva — ponedeljek in torek sta bila odmerjena zborovanju posameznih odsekov. Tu so razpravljali o verski obnovi slovenskega katoliškega ljudstva, o vzgoji mladine doma in v šoli, o novem šolskem zakonu, o dušnem pastirstvu med našim izobraženstvom, o pokretu za treznost, o apostolskem delu na jugu naše države, o osnovanju osrednjega prosvetnega doma in o najbolj perečih sodobnih socialnih vprašanjih.

Tudi večeri poedinih slavnostnih dni so nudili kongresistom raznovrstne duhovne zabave. Slovensko glasbeno društvo "Ljubljana" je priredilo v veliki dvorani hotela "Union" prvi slovenski oratorij "Vnebovzetje B. M. D.", ki ga je zložil p. Hugolin Sattner. Ljubljanski oder je vprizoril "Pasijon" ali "Kristusovo trpljenje in smrt." V operi so igrali "Zrinskega," v dramskem gledališču pa "Hamleta".

Katoliški shod v Ljubljani nam dokazuje, da je našemu slovenskemu ljudstvu vera še vedno trdna in živa in da mora ta vera združiti pod svojim okriljem vse sloje naroda, ki so dobrega srca. Sijajna procesija je bila obenem sijajna priča, da je naš slovenski narod v resnici katoliški, globoko vdan Cerkvi in da hoče iz njenih nauk tudi v bodoče črpati svojo moč v veselih in bridkih dneh.

Ljubljana, 30. avgusta 1923.

PONESREČENI JOHN LAURIC, O KATEREM JE BIL LO POROČANO V ZADNJI, JE UMRL.

Rojak John Laurič, ki se je ponesrečil pri Leonidas čistilnici je preminul zadnje nedelje kmalu zatem, ko sem oddal moje zadnje poročilo na pošto. Umrli je v More hospital. Smrti je baje podlegel radi izgube velike množine krvi. Zdravniki so upali, da bo ostal pri življenju, kar se pa ni zgodilo.

Ponesrečeni se je moral ločiti od sveta v najlepši dobi svojega življenja. Ravno so se mu

odpirala vrata v življenje, ko ga je zadela strašna usoda. Brez obeh nog bi bil velik revež vse življenje, če tudi bi ne trpel drugače, že to v življenje brez nog bi bila huda usoda za njega. Zato je morda za njega boljše, da ga je poklical k sebi ljubi Bog, in mu s tem prikrajšal marsikateri trenutek trpljenja. Sorodnikom izražam ob tej priliki globoko sožalje. Umrlemu mladeniču pa naj sveti večna luč in naj počiva v miru!

Poročevalec.

ŠIRITE LIST EDINOST

DRUGA NESREČA V EVELETH-U.

AMERIŠKE VESTI.

— Washington. — Nekateri domači politiki v Washingtonu so se oglasili pri tajniku državne blagajne in so predlagali, da bi pri bližnjim kongresu, na kakšen način znižali državne davke. Tajnik dr. blagajne, je odgovoril, da je bolj težko, da bi prišlo to vprašanje na dnevni red pri bližnjem kongresu, kajti kongres ima za izvršiti preveč drugih velevažnih političnih vprašanj.

— Washington. — Premogarska komisija za Zdr. drž. se je pritožila pri zvezni vladi, da se v sedanjem času preveč izkopi mehkoga premoga in sicer za 20 do 40 procentov. Ker je veliko pomanjkanje železniških voz in ker jako v veliki množini rabijo v premogovnikih, so zahtevali, da si za radi tega na kakšen drugi način opomorejo in dovolijo večjo množino voz, za druge bolj potrebne namene.

— Washington. — Statistika za določevanje cen; katero določuje poseben urad, je izdal izjavo, da farmarski produkti, so koncem tega mesca narasli za toliko, da so ti produkti narasli za določeno številko, kakor premo. Tako sedaj se ne morejo pritoževati eden drugemu.

— Des Moines, Iowa. — Iz teh krajev poročajo, da je mrzla temperatura in veliki nalivi, ki so nastali v zadnjem času po teh krajih, potem pa nastala slana je napravila velike škode, ravno sedaj dozorelujočim pridelkom. Najnižja temperatura je bila 28 stopinj.

— Santa Rosa, Cal. — Vzhodni Amerikanci že nestrno pričakujejo, da bi dobili iz Californije zaželjeno grozdje in začeli delati potrebno kapljico. S trgatvijo so ravno pričeli; vse bi lahko še zadostili, samo, da bi imeli zadostno število prevoznih kar. Pomanjkanje železniških kar je dosti večji, kot lansko leto.

— Atlantic City, N. J. — Nekdanji minister Danske, M. F. Egan je kritično bolan tu v Beach Haven, N. J. Znan je kot dober diplomat in posebno še kot dober katoličan, ki se je skozi celo življenje trudil za razširjanje katoličanstva.

— Mitchell Field, N. J. — Silno se bojujejo za lavorjev venec namreč, kdo bo napravil svetovni rekord v zraku. Pred kratkim je bilo pisano, da je neki Sandler poročnik H. Williams, ki je napravil 266 milj na uro.

— Tama, Iowa. — Neki Charles Lamb in Mrs. John Shinner sta se peljala na nekem prevoznem avtomobilu, ravno čez železniško progo, ko jih je ravno nasproti prišedši vlak vrgel več kot 50 čevljev daleč. Oba sta bila momentalno mrtva.

— Waukegan. — Bankir Ernest Curtis in Len Small sta bila osumljena glede pomeverbe obresti ljudskih bonдов. Obravnava se je vršila pred dnevi in oba sta bila oproščena.

— Charleston, S. C. — Prejšnji guverner države South Caroline in njegov brat Lee Harwey sta bila obsojena pred tukajšnje glavno poroto, da sta kriva vsled kršenja postav, glede bančnega poslovanja. Bila sta prva uradnika v banki "Enterprise".

ŠIRITE LIST EDINOST

NEMCIJA BO POPUSTILA GLEDE RUHRA.

Papežev nuncij pri kancelarju. — Napovedan napad komunistov. — Nacionalisti se upirajo sedanjemu kancelarju.

— Berolin. — Kancelar Stresemann se je zadnje dni izrazil, da ne more več prenašati tega spora, ki traja med Nemci in Francozi in je sklenil, da bo v kratkem določil posebno sejo, na kateri se bo določilo, kako popustiti Francozom, da se pride do zedinjenja.

Določil je, da bodo dali 30 milijard zlatih mark in, da bodo opustili svoj upor do Francozov, ako se dovoli izseljenim Nemcem se povrniti nazaj v ruhrsko ozemlje in da se Nemci, kaznovani vsled političnega vzroka, izpuste na prosto. Tudi bodo dovolili Francozom se spuščati v nemško industrijo, ako bodo oni jim dali taisto. Nekateri bavarski centralisti in nacionalisti, ki so bili na seji so se silno upirali, da bi se tako ponižali in predali Francozom.

Pri kancelarju je bil tudi papežev poslanik Pacelli, ki je bil mirovni zastopnik v Berolinu med vojno. Predno se je podal v Nemčijo, se je dolgo pogovarjal s papežem, da dobi potrebne nasvete, kar se tiče glede spora med Francozi in Nemci.

Papež je sporočil po svojem poslaniku, kancelarju Stresemannu, da naj stori vse potrebno, da že pride enkrat do miru med Francozi in Nemci, veliko trpi na tem ozemlju versko življenje in bo še bolj nazadovalo, dokler ne popustijo eden drugemu in tako pridejo do miru.

Vsled slabih razmer je nevarnost za Nemčijo še vedno velika, da ne bi prišlo do kakih nemirov. Na eni strani nacionalisti vedno pretijo, kako se bodo polastili vlade in s silo nastopili, kakor se je to zgodilo po nekaterih evropskih državah. Veliko bolj se je pa bati delavskih razredov s svojimi komunističnimi voditelji, ki jih neprestano silijo, da započnejo revolucijo in jih tako odvrtačo od dela. Po nekaterih mestih, kakor Grossgerau in Baden so se brezdelavni delavci zbrali, zasedli nekatera vladna poslopja in vdrli v nekatere državne blagajne, v katerih pa niso dobili veliko denarja. Vdrli so tudi v tiskarno, kjer tiskajo denar in jih silili, da bi jim napravili denarja, za kar so se delavci upirali. Nameravajo tudi tiskati svoj poseben denar. Generalna stavka je napovedana po vseh večjih krajih te pokrajine.

Kar se tiče spora med Angleži in Francozi, so se tudi nekoliko zedinili in so se že obravnavala nekatera pogajanja med angleškim ministrskim predsednikom Baldwinom in Poincar-jem. Angleži so popustili svoje zahteve, ki so jih silili Francozom glede ruhrskega vprašanja in so se izrazili, da so se motili glede opustitve Ruhra in svojih zahtev glede vojne odškodnine.

POTRES NA ANGLEŠKEM.

London. — Na vzhodni strani angleškega otočja je bilo včeraj čuti lahke potresne sunke. Škoda ni potres napravil nobene.

AVTOMOBILSKA NESREČA ZAHTEVALA ŽIVLJENJE ROJAKA FRANK MODICA. — ROJAK JE BIL ZADET S STUDEBAKER AVTOMOBILIOM, KI GA JE VOZIL SLOVENC FILIP GREGORICH. — MODIC JE BIL ZADET S TAKO SILO, DA JE NA MESTU OBLEŽAL MRTEV. —

Eveleth, Minn. (Izvirno poročilo). — Komaj smo zvedeli strašno novico, ko je zadela grozna nesreča zadnji teden rojaka John Lauriča, že je udarila na naše uho druga pretresljiva vest, da je kruta in neusmiljena nesreča stegnila svojo roko in zahtevala življenje 45-letnega rojaka, Slovenca Franka Modica v naši naselbini.

Rojak Frank Modic se je vračal iz dela po betonirani cesti in pri takozvanem kraju "Adams pit" je prihitel z avtomobilom Filip Gregorič 20-letni mladenič, s katerim so se vozili v avtomobilu Mrs. John Hegler in še nekaj drugih. Gregorič in potniki pravijo, da je rojak Modic tekkel čez cesto, prihajajoči avtomobil ga je zmešal, da ni vedel, v katero stran bi se umaknil. V tem zmešanem stanju, ga je zadela avto, ki je vozil z veliko brzino in ga je tako nesrečno zadela, da je na mestu obležal mrtev. Gregorič in potniki pravijo, da se ga je šofir skušal ogniti, a Modic mu je skočil ves zmešan nekako ravno pred avto in izognitev je bila nemogoča.

Lastnica avtomobila je Mrs. John Hegler, katera je sprejela Filip Gregoriča za svojega sina. V torek se je vršilo zdravniško pregledovanje na Modicu.

Rojak Modic je bil še samec star 45 let. V tej deželi nima nobenega sorodnika, vsaj ne, da bi bilo dosedaj tu kateremu znano. Njegovo truplo se je nahajalo te dni v Phelps-Shea mrtvašnici.

V HERRINU SE BOJIJO, DA IZBRUHNE TEPEŽ.

Marion, Ill. — Civilne oblasti so prejele poročila, da se je v okolici Herrina organiziralo močno organizacijo Kukluksklanov. Pa tudi nasprotniki Kukluksklanov so se organizirali v proti organizacijo takozvano "Knights of the Flaming Circle" — Vitezi gorečega kroga. Med obema strankama narašča vedno večje sovraštvo. Ako pride do spopada bo zopet tekla kri, morda še hušje kot v zadnjem Herrinskem slučaju.

JUGOSLAVIJA ČAKA.

Beograd. — Jugoslovanski kabinet čaka, kaj bo definitivno odločil italijanski ministrski predsednik Mussolini glede reškega vprašanja. Poročilo pravi, da nevarnosti za oboroženi spopad so odstranjene, ali z drugimi besedami povedano, Mussolini je dobil vse kar je hotel. Srečna dežela, ki ima dobre odločne Mussolinije! Jugoslavija ga krvavo potrebuje.

ZA HARDINGOV SPOMENIK.

Washington, D. C. — Iz Arkansasa bo te dni naprosila predsednika Coolidge posebna komisija, da naj se otvori kampanjo za narodni spomenik predsedniku Hardingu. V Arkansasu se dela na to, da bi se postavil spomenik tam v mestu Little Rock. Posebno se za to akcijo zavzemajo baptisti, h kateri sekta je namreč Harding pripadal.

GRKI ZADOSTILI ITALIJANOM.

V Phalerskem zalivu se je zbralo brodogrje velesil. Grki oddali 21 strelav. — V Atenah se darovala slovenska črna maša za ubitimi Italijani.

Atene. — Kakor so določili mednarodni zavezniki v Parizu, da plačajo Grki odškodnino za ubito razmejitveno italijansko komisijo, so se Grki ponižali in izvršili naloženo nalogo in posebej se zadostili v zalivu Phaleron italijanskim ladjam, s tem, da so na čast italijanski zastavi spustili 21 strelav. Kot priča pri tem so bile tudi francoske bojne ladje in obenem tudi angleške. Ko so zadostili najprej italijanskim ladjam, potem so ravno toliko strelav izpustili tudi na čast francoskim in angleškim. Po dovršenem streljanju so se potem vse ladje mirno vrnile domov iz grškega zaliva.

Doma v mestu Atenah so se vršile tudi slovesnosti. V katedralni cerkvi se je vršila slovenska črna maša za padlimi italijanskimi vojaki. Pri maši so bili zastopani mnogi italijanski državni, vsa grška vlada in mnogi drugi diplomatje. Zadostilo je bilo torej veliko na čast italijanskim častnikom. In slavna domovina polentarijev je zdaj rešena!

JAPONCI HITE Z REKONŠTRUKCIJO.

Kobe, Japonsko. — Japonska vladna komisija je oddala več gradbenih pogođb Američanom, ki bodo pomagali rekonstruirati Tokio. Delo bo trajalo najmanj do 7 let. Novi Tokio pravijo, da bo veliko modernejši kot je bil dosedaj.

NOVA REVOLUCIJA V BULGARIJI.

Beograd. — Sinočnja poročila naznanjajo, da je izbruhnila na bulgarskem nova revolucija proti Cankovi vladi. Radikalni elementi med katerimi igrajo veliko ulogo komunisti, hočejo strmoglaviti vlado pravi poročilo.

DENARNE POŠILJATVE.

Včerašnje cene so bile jugoslovanskim dinarjem:

100 — Din.	\$ 1.50
500 — Din.	\$ 6.15
1000 — Din.	\$ 12.00
2500 — Din.	\$ 29.00
5000 — Din.	\$ 58.00

Za italijanske lire:

50 — Lir.	\$ 2.75
100 — Lir.	\$ 5.25
500 — Lir.	\$ 24.00
1000 — Lir.	\$ 47.00

Pri večjih svotah, ki presegajo tisoč Din. ali z tisoč lir, damo še posebni popust. Predno pošljete denar, čez druge trdke se spomnite naše podjetje, ki bo vam poslalo Vaš denar v stari kraj ceneje in hitreje, kakor kje drugje. Naše cene so vedno najnižje!
Vse pošiljave naslavljajte na BANČNI ODDELEK EDINOST 249 W. 2nd St. Chicago, Ill.

EDINOST

(UNITY.)

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday Thursday and Saturday.

PUBLISHED BY:

Edinost Publishing Company

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo Advertising rates on application.

MAROČNINA:	Za Združene Države za celo leto	\$3.00
"	Za Združene Države za pol leta	\$1.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$3.50
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$1.75
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$3.00
"	For United States for half year	\$1.50
"	For Chicago, Canada and Europe per year..	\$3.50
"	Chicago, Canada and Europe for half year..	\$1.75

ŠTEVILKA POLEG VAŠEGA NASLOVA ZNAČI DO KDAJ JE PLAČAN LIST.

Dopisi za torkovo številko morajo biti v uredništvu najkasneje do 12. ure dopoldne v soboto, za četrtoško številko do 12. ure dopoldne v torek in za sobotno številko do 12. ure v četrtek dopoldne.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Doba Mussolinijev.

Živimo v dobi splošnega nezadovoljstva. Kadar postane človek nezadovoljen bodisi s svojo službo, s svojim poklicom, ali okolščinami v katerih živi, je to najmučnejše stanje za njega. Še veliko huje je, kadar pa postanejo mase nezadovoljne. Posameznik vsaj ve, kaj ga dela nezadovoljnega. A kdo naj ve za vsakega v masi, kaj mu ne prija in kaj ga dela nezadovoljnega.

Nezadovoljnost se sama rada širi, ima svojo lastno iniciativo. Svetovna vojna, ki je mučila evropske narode je zasejala seme nezadovoljnosti v ljudska srca tako globoko, da kakor kažejo znamenja zadnjih 4 let skoro ni upanja, da bi se izruvalo to seme iz ljudskih src, ne da bi pri tem ne bilo še hudih preizkušenj.

Strašna gorja, ki so izza časa vojne pustila huđe sledove v Evropi, so rodila nova gorja, ki se jih Evropa kar ne more iznebiti. Ti sledovi se kažejo v politiki, v gospodarstvu in povsod. Kakor črvi v notranjosti sadu razjedajo z vso močjo ves ustroj evropskih držav. Tisti, ki so največ trpeli v vojni, kažejo tudi največje nezadovoljstvo. To pokazuje, da vojna je rodila v srcih nezadovoljstvo, ki se pa ne da sedaj kar tako izruvati iz tistih src. Nezadovoljstvo cvete, sedaj požene na eni veji, drugič zopet na drugi svoj cvet.

Narodom ni zameriti, ako so postali nezadovoljni vsled silnega trpljenja, ki ga jim je zadala vojna. Kdo ne postane nezadovoljen v nadlogah, stiskah in v trpljenju? Vsakdo! To je naravno, človeško.

Je pa zopet na drugi strani silno gorje za državo, ako postane narod v splošnem nezadovoljen. Takemu narodu ne more vstreti nobena vlada, ker karkoli se ukrene, narodu ni prav in zabavlja čez vlado.

Posebno hudo je to gorje, kjer je narod razdeljen v več razredov. Delavstvo zastopa svoj razred, poljedelci svojega, meščanstvo zopet svojega in kapitalisti kajpada tudi svojega. Po navadi se potem še ti deli dele v številne politične frakcije, izmed katerih vsaka skuša po svoje ozdraviti razmere, v katerih se narod nahaja. Da je popolni sporazum pri številnih frakcijah nemogoče še v mirnih normalnih časih je znano. Koliko težje je priti do takega sporazuma ali kompromisa v takih viharnih časih, kakor smo sedaj v povojnih časih pa pokazujejo dovolj jasno slučajji, ki se dogajajo sleherni dan po vesoljnem svetu med narodi.

Slična nezadovoljnost se je zajela tudi s vso svojo silo zadnja leta v vse sloje italijanskega naroda. Komunisti in socialisti so dvigali svoje pesti. Meščanstvo je bilo nezadovoljno po svoje, drugi sloji so zahtevali svojih pravic, kratko, ves narod je bil nezadovoljen. Vlade so padale ena za drugo, nihče ni bil kos nalogi, da bi deželo ozdravil, te bolezni.

V teh kritičnih trenutkih se je pojavil mož s železno pestjo fašist Mussolini. O njem ne razpravljamo tu, kot o sovražniku Slovanov, ampak kot o državniku, kot diktatorju italijanske države.

Veliko vprašanje je, ako bi bil kdo kos kritični nalogi, kakor ji je bil v Italiji zadnje leto ravno Mussolini. V narodu je bila nezadovoljnost tako razpasena, da sploh ni bilo upanja, da se država reši pred silno krvavo revolucijo. Tako so izražali najbolj spretni evropski politiki sami, da Italija ne bo prešla te povojne dobe, ne da bi jo ne zadela silna revolucija.

Mussolini kot vodja fašistovske organizacije je uvidel, da nihče ne bo pomiril razburkanega italijanskega političnega morja, ako ne bo imel za seboj mogočne narodne zaslombe, organizacije, ki bo pripravljena slediti njemu v vsak boj po receptu: "right or wrong."

In tako je nastopil Mussolini v Italiji. En čas so ga kritizirali, a njegove železne pesti niso mogli premagati. Da se je zavaroval hrbet, je spraval kralja pod svoj vpliv, a sam je nastopil kot vrhovni diktator in njegova beseda je bila v Italiji postava.

Njegova vlada se je obnesla. Duhovi so se pomirili deloma iz strahu pred Mussolinijem, deloma pred njegovimi fašisti. Mussolini je položaj obvladal.

Ostali evropski državniki so ta Mussolinijev eksperiment gledali od strani. Podobno politično nezadovoljstvo se je začelo dvigati zadnje mesece tudi na Španskem. Znaki krvave revolucije je bilo opaziti v vseh delih Španije.

Ljudstvo je zahtevalo več svobode, več političnih pravic. Španski kralj sam je bil v velikih skrbih, ker čutil je prihajajočo politično krizo. Povdaril je baje sam bivši vladi, da se je bati, da pride do prevrata. A ministrska vlada je bila starokopitna in je kralja tolažila, da takih slučajev na Španskem se ni bati. Vendar kralj je slutil in tej tolažbi ministrov ni vrjel. Organiziral je s generalom Riverom vstajo, katere namen je bil prehiteti prihajajočo narodno revolucijo. Rivera je vspel in sedaj zida po Mussolinijevem tipu novo vlado na Španskem, on pa

se je proglasil za diktatorja. Na Mussolinijev način hoče Rivera potlačiti nezadovoljnost na Španskem. Če bo te vrste politični nastop vspel tudi na Španskem, bo kmalu pokazal njegov eksperiment.

Na Nemškem je hotel v tem duhu nastopiti novi kancelar Stresemann. A položaj na Nemškem je ves drugačnejši kot v Italiji ali Španiji. V Nemčiji ne vlada nezadovoljstvo samo doma, radi domačih političnih razmer, ampak radi razmer, ki jih Nemčiji vsiljuje Francija. Zato imajo ti slučajji popolnoma drug obraz. Stresemann lahko nastopi, a z vso silo nikdar ne bo mogel, ker ga bodo zunanje sile ovirale do tega.

V Jugoslaviji bi potrebovali v današnjih dneh bolj kot kdaj pametnega in odločnega jugoslovanskega Mussolinija. A tudi tu so razmere drugačnejše. V Italiji in Španiji so narodni boji že zdavnaj izvojevani. V Jugoslaviji je ta boj dosegel šele prvi štadij in vzelo bo precej časa, da se preide boj v tem prvem štadiju. Kadar se bodo v Jugoslaviji zavedali, da so pred vsem samo Jugoslovani pa nič drugega, tedaj bo kaj takega mogoče, preje ne. Zato pravi Jugoslovanski Mussolini še rojen ni.

Bodo pa skušali z Mussolinijevim tipom obvladati nezadovoljnost še po drugih državah v Evropi. Zakaj nezadovoljnost je v Evropi tako velika, da ji ni primere, pa tudi nobenega zdravila ni za njo, da bi vse sloje ozdravilo, da bi vzajemno sodelovalo za napredek svojih držav.

Živimo pač v dobi, ko se nove načine obvladanja razmer preizkuša. Mussolinijev način obvladanja v Italiji se je obnesel, to se mora priznati. In ker se je obnesel namreč za vlado, zato vstajajo tudi po drugih državah novi Mussoliniji. Španija je prav kar dobila svojega. Pa tudi druge države ga bodo morale dobiti prej ali slej, sicer jih bodo razmere privedle do hudih domačih političnih katastrof in preliivanja krvi.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Rothbury, Mich.
Sezona naših kumar in stročjega fižola gre proti koncu. Denar pa v naše nenasične žepce. Gotovo si boste mislili, da sem se nalezel dolarjev, ko beram mraza, ker tako štolc govorim.

Takega mnenja je bil tudi sam Mr. Hainz, lastnik več velikih naprav za konverziranje kisljih kumar, ko je hodil okoli po svojih postajah in kontroliral protik njegovega produkta. Ko sem dne 7. septembra t. l. pricitalr moje robo na tukajšno postajo Ferry, je bil ravno tam, me je lepo pozdravil, podal roko in vprašal, kako kaj kumare rastejo. Jaz kot odkritosrčen človek nisem hotel zakrivati svojega ogorčenja nad kumarcam in sem mu enostavno povedal, da če bo še kdaj ceno temu produktu zvišal, da jaz pa z njim pogodbe več delal ne bom. Nato me začudeno pogleda in vpraša po vzroku.

"Glej," sem rekel in pokazal s prstom na mojega Henrija, ki je ponosno stal pred njegovo postajo in držal na sebi 6 bušljev lepih izbranih kumar in kumar, pripravljenih za transportacijo. To je vse, iz celega akra, kar sem mogel danes natrgati in to od celih treh dni. Mejtem, ko sem lansko leto približno toliko imel posajenih kot letos, sem jih moral z vozom in konji prevažati, rastle so kakor gobe po dežju in kmalu bi še toliko časa ne imel, da bi si bil hrbet vzravnal. In "bajgaš", kako je tudi naša živina v hlevu dobro obstala, kajti imela je od časa do časa okusen priboljšek in veselila se je mojega prihoda vsakokrat, kadar sem se prikazal s polnim bušljem velikih in zelenih kumar, mejtem, ko letos ni o tem govorila. In če bi bil lansko leto naložil na mojega Henrija toliko kumar, kot sem jih navedel, stavim, da bi dobil naduho, predno bi prekašljal do te postaje.

Vendar poleg vsega tega sem dosegel rekord v tukajšni okolici pri pridelovanju kumar. To je, da sem napravil \$200.00 na akru, kar ni napravil noben drugi v tem okrožju.

A letos je v tem oziru razočaranje, da me je skoro sram povedati. On se je nekako nasmehnil mojim izvajanjem in obenem izjavil, da ni vedel, da bodo njegovi deseti procenti priboljšanja, tako slabo vplivali na moje kumare, in da misli, da bodo drugo leto boljše rastle. Mogoče, "and let us hope so," sem si mislil, razložil svoj tovor in šel urno domov.

Med potjo sta mi prišla na misel Mr. Frank Debelak iz Holtona in Mr. John Repš iz Hesperia, kajti slišal sem, da bosta največ dobila, za te lepe zelene

kumare in da diplome prvenstva bosta deležna oboja dva. Jaz sumim, takole: da sta v kakih tajni zvezi, da sta mogoče iznašla kaka sredstvo, ki povspeši rast tej rastlini, ki pa nočeta nikomur povedati. Jaz prosim oba, da če je kaj resnice na tem, da mi ob prvi priliki povesta to tajnost, da ne bo od mene nihče zvedel, to jamčim pa sam.

Da pa Slovenci okoli Ferry, kumar v te moziru spadam tudi jaz bi ne bili zadnji, in da bi kakšen farmer druge narodnosti ne zavzel prvenstva v tem oziru gre gotovo zasluga rojaku Math Pivecu, ki bo za njegovo delo tudi najbolj odlikovan z okroglimi dolarji.

Letina v splošnem bo bolj slaba, izvemši seno in žito. Dasi je bilo primeroma dovolj dežja, kljub temu ni dobro vspevalo, ker bile so deloma hladne noči in skoro od polovico avgusta tudi hladni dnevi. Kumare so bolj vspevale po bolj višje ležečih krajih, kakor tudi stročji fižol.

Pojavile so se bile tudi neke črne vrste muhe (Pampkin bugs), ki so povzročile veliko škodo po kumarah. Med prizadetimi sem tudi jaz, in po mojem mnenju imajo te muhe neke vrste strup. Kumarno steblo četudi še tako močno in lepo razvito, se takoj usuši, ko ta muha zarije svoj rilec v njeno steblo. Kakega vspešnega sredstva v obrambo proti tej nadležni zaletgi ni, dasi smo skušali z vsakovrstnimi sredstvi, ki so vspešni proti drugim mrčesom, ali pomagalo ni nič. In ni se nam treba čuditi, da smo v svoji veliki razburjenosti začeli jim kar glave trgati.

Pred nedavnim sem čital v tem listu dopis clevelandskega poročevalca, ki na vso moč in pretego hvali tamošnje ženske in mamce, kot najboljših kuharice sveta, in da menda pod celim solncem boljnjih ni.

Kaj neki bodo porekle naše farmarice, ko bodo to čitale. Sem si mislil in prepričan sem, da bodo naše farmarice in farmarji odobraval moj nastop, če jim povem, da kaj takega kar javnaden ne dopustimo. Kajti izurjenost naših farmarskih kuharic, katere smo že večkrat imeli priliko opazovati in dejanski proučevati njih preparacije v oblikah okusnih jedil, mi potiska pero v roke, da napišem nekaj predlog o tem. Torej moj predlog bi bil, da ako hoče slovenski Cleveland imeti prvenstvo v tem oziru si ga mora priboriti s tem, da se bo vršila tekma med nami farmarji in njimi. In sicer jaz predlagam tako-le: da bi se iz vseh strani sestavil tozadevni odbor, ki bi določil kje

v središču Amerike najbolj pripraven prostor, izbral najbolj večje strokovnjakinje z obeh strani, ki bi nam dalj časa kuhale. Seveda pri odločevanju, če bi bila sama s clevelandskim poročevalcem, ne bi nikdar prišla odločitev, kajti hvalila bi vsak svojo stran. Zato bi pa sklicala vse strokovnjake vseh slov. nasebini, ki so zmoini razsojevati in podati v takih slučajih natančne podatke o kakovosti kranjskih klobas, orehovih potic, maslenih krofi in drugih takih zapeljivih rečeh, ki se rade pod zobom drobe. To bi bilo po mojem mnenju nekaj zanimivega. In kolika čast za stran, ki bi zmaga la. Celi svet bi o poteku tega veličnega presojevanja takoj zvedel, to pa zato, ker bi bila navzoča tudi dva poročevalca. Torej zdaj clevelandčanom ne preostaja drugega, kakor da pristojijo na moj predlog, in da poskrbe, da se ta sestanek čimprej završi, potem bomo pa videli kaj bo.

Farmar.
Chicago, Ill.

Prihodnji pondeljek dne 24. septembra ob 3. uri zjutraj nastopijo jesen. Obenem pa se začne tudi takozvani Indian summer — indijansko poletje.

Amerika ima to lastnost, da lepih spomladi ne pozna, pozna pa lepo jesen, ki traja včasih notri do Thanksgiving Day. — Zahvalnega dne. Tako lepo jesensko dobo imenujejo Amerikanci Indian summer, ob katerih so bivši Indijanci bili najbolj zaposleni z preskrbovanjem raznega živeža itd. Zato je bilo to njih glavni letni čas.

Slovenska ljudska knjižnica in čitalnica za našo slovensko nasebino je bila ustanovljena pretekli pondeljek zvečer. Začasní odbor je: Književničar: Mr. Mihael Železnikar, pomožna knjižničarja: Mr. John Pirnaver in Mr. John Prah ml. Ostali odbor je Rev. K. Zakrajšek, Mr. Jakob Turšič, Mr. Peter Čemažar, Mr. Frank Kopal. Najprej je g. župnik pojasnil namen sestanka, da pripravimo vse potrebno, da začne knjižnica poslovati. Odločila se je šolska pisarna za knjižnico. Kakor hitro bo vse urejeno se bo sklical občni ustanovni shod, kjer se bo knjižnica in čitalnica formalno odprla. Odbor bo vse potrebno uredil in naznanil.

Otroško zavetišče sv. Štefana (St. Stephen's Day Nursery) je bilo ustanovljeni pretekli torek. Veliko naših slovenskih mater mora iti na delo vsaki dan v zimski sezoni, ko hodijo v slavninarske tovarne, veliko jih hodi popoldne snažit pisarne, pa nimajo kje pustiti svojih malih. Zato je nujno potreba, da pomagamo tem revnim materam, da bodo imele kje pustiti svoje otročiče in iti zaslužiti vsakdanjega kruha. Naše dobre č. sestre so pripravljene sprejeti to težko delo in prevzeti oskrbo in vodstvo Zavetišča. Na povabilo g. župnika Rev. K. Zakrajšeka so se zbrale naše zavredne žene v torek zvečer, kjer se je Zavetišče ustanovilo. Sklenilo se je ustanoviti posebno organizacijo, ki se bo imenovala Otroško zavetišče sv. Štefana, ki bo poskrbelo za potrebna denarna sredstva, da se bodo nakupile posteljice in vse potrebno za zavetišče. Te dni bodo naše dobre žene obiskale rojake po nasebini in jih povabile k pristopu k tej organizaciji, da bi vsakdo žrtvoval kako primerno svoto kot ustanovnico, pobirale bodo pa tudi razno otroško pohištvo, kakor posteljice, ali posteljno opravo ali igrače, otroške stolčke itd. katere ima kdo, pa jih več ne rabi. Kakor hitro bodo pobrale vse to, se bo sklical občni zbor in vsa stvar se bo uredila. Malo smo še stvari v nasebini začeli, ki bi bile tolike važnosti, kakor je ta Day Nursery. Prepričani smo, da ne bo Slovenca v Chicago, pa naj je prepričanja katerega koli, ki bi ne hotel za revne slovenske otročiče kaj žrtvovati in pomagati, da to idejo izpeljemo.

—Mr. Frank Opeka prvi nadzornik K. S. K. J. iz North Chicago, je te dni nas obiskal, ko

Lawndalskim "gospodom," ki hočejo imeti patent — samu na reč — na vse kar je kaj naprednega, naj povem to le: Vi se sedaj laskate napram članstvu, ker je članstvo sprejelo, da se voli uradnike vaše Jednote potom splošnega glasovanja. To je res demokratično, to radi sprejmemo. A resnica pa ni, da ste se vi "gospodje" na Lawndale, sedaj zajemate iz korita Jednote strinjali s tem predlogom. To je pa pribito! To vemo iz gotovih izjav. Seveda, Moleka in Zavertnika razumem. Se je treba pač malo posladkati napram članstvu. Kakor tista branjevka, ki je kmečke mamice pozdravljala, kadar so ji te pripovedovale o dobri letini, in da imajo njih kravice dosti mleka. Tedaj je dejala: "Oh, saj jaz sem vedla, da bo tako, oh, kako me veselil!" V srcu je pa nevoščljivost pasla do kmečkih mamic. In tako je tudi z lawndalskimi "gospodi," prav tako, in to tudi sami vedo, da je res tako!

"Gospodje" na Lawndale se naj gredo s svojo demokracijo solit! Kaj se boste bahali, ko se nimate z nobeno v resnici dobro stvarjo za bahati. — Ne rečem, morda bo odslej, ko bodo volili glavne uradnike potom splošnega glasovanja kaj boljše pri Jednoti. A doslej, sami taki le kot n. pr. ala Zavertnik, Molek, Zajec in drugi taki zagrizeni rdečkarji so sedeli Jednoti na vratu, zlorabljali njeno avtoriteto, samo, da so pod krinko Jednote širili rdeči socializem in brezverstvo med Slovenci v Ameriki! Po vseh društvah mi je dobro znano, se je v času konvencij agitiralo za samo pristno rdečo kandidate, da je prišlo potem na konvencijo samo tisto, kar je mislilo radikalno, in da se je logično temu spravilo v urad Jednote same radikalno misleče socialiste. Tako je bilo pri vas sedaj in tega vi ne morete utajiti!

Članstvo Jednote ni nikdar simpatiziralo z "gospodo" na Lawndale. To potrjujejo vedni protesti, katerih se seveda od strani samopašne "gospode" ni nikdar vpoštevalo. Članstvo je obsodilo protiversko gonjo v glasilu Jednote. Kajti v resnici pada odgovornost na članstvo za vse take nesramne lopovščine, a članstvo ni moglo temu odgovoriti. Autoriteta je bila v rokah samopašne "gospode" in ta je delala, kakor se je njej zljubilo. Toda svita se! Tudi pri njih Jednoti če bit dana! Članstvo je sedaj naredilo velik reformativni korak in pri prihodnjih volitvah odbora smo lahko prepričani, da bo članstvo rabilo metlo, s katero bo pometlo vso sodrgo iz merodajnih mest, ki so delali čestokrat sramoto članstvu in celemu slovenskemu narodu v Ameriki! In ta dan obračuna za lawndalsko "gospodo" ni več daleč!

se je obenem mudil po opravkih v Chicago.

— Istotako se je mudil te dni na obisku pri svojih znancih in prijateljih Mr. Joe Petračič iz Detroita, Mich.

— Mr. Frank Avguštin naš cerkvenik si je prebarval svojo hišo te dni, ki izgleda, kakor nova.

— Mr. Andrew Battistig je sprejel zidarsko delo, pri gradbi naše tiskarne, kateri bomo dozdela velik del poslopja. Mr. Kosmach pa je prevzel vsa tesarska in mizarska dela pri gradbi.

— Mr. Leo Mladich bo te dni obiskal rojake po nasebini, kakor tudi na North side in okolici Chicago. Rojakom ga toplo priporočamo, da mu gredo na roke in mu pomagajo širiti dober katoliški tisek.

Največji junak je tisti, ki skušnjava premaga, kajti tak človek premaga največjega sovražnika.

SPOMINI NA CLEVELAND.

(Konec.)

No, da se ne bodo čitateljev prijemale prehodne skomine naj končam o "Trškogorcu"; pa tudi o vinski "Ohaji".

Pojdimo nazaj h Mr. Jermanu. S prijateljem sva prav pokoncu šla v naselbino sv. Štefana. Mislila sva kaj vse bova doma povedala o konvenciji, kdo je izvoljen za bodoča tri leta itd. V teh mislih smo se približali sredini naselbine, nas menda kakih nsem po številu. Pridužili so se nam še iz mrzle Minnesote. Korkali smo trdih korakov. Mr. Jerman je nesel v vsaki roki kofeč. V enem je imel tisto stvar, ki je za potegnit.

Pred trgovino Mr. Kušarja, kjer se dobre stvari prodajajo smo se ustavili, lačni in žejni. Tu smo našli od pomoč. Na zajtrkovali smo se. Mr. Jerman je prišel k sebi, kakor tudi mi vsi drugi, ki smo svoje želodce zadovoljili.

Jaz sem začel prvi razkladati o konvenciji. Vsi so odprli ušesa in pridno poslušali. Povedal sem kdo je izvoljen.

"To ni nobena novica več, mi to že vemo vse!" so djali Mrs. Ivan Kušar.

"Tako, kdo pa je vam povedal?"

"Nekdo je na "drat" pritisnil, pa smo še tisti večer vedeli v Chicago, kdo je bil izvoljen! Tako se je nam odgovorilo.

Torej od konvencije že vse vedo. Koga jim naj pa povemo, da jih bo zanimalo, in da jim bo res kaka novica? Le čakajte, imamo še nekaj, kar pa vam ni znano.

"Mr. Jerman, vi ste sedaj k sebi prišli, pokažite tem ljudem kaj imate v kovčegu?"

Kadar je Mr. Jerman dobre volje mu ni treba dvakrat reči. In to pot je bil, ker je takoj prijel za kovčeg in iz njega izvlekel svoj krasni harmonij. Potegnili in ženske so začele gledati.

"Sapramiš! Ta pa zna," so djali Mrs. Kušar.

In potem, ko je začel proizvajati in peti, ono od žensk, so ga pričele gledati s podvojeno kotrajzo. Na kratko povedano vsem se je dopadel. Komu se pa "lušen" fant ne dopade? In Mr. Jerman je tak fant, zato smo se tu di komaj ločili od njega, ko je nam podal svojo desnico v pozdrav in odrinil nazaj, tja nazaj proti planinam divjega zapada.

Tudi minnesotčani so šli iz Chicago z dobrimi vtisi domov. Morda se je Mr. Skubic kaj jezil, ker je pozabil kdaj nehati rasti. Krojači niso imeli dovolj velikih narejenih oblek, da bi mu bila katera prijala, ali kakor pravimo "pasala." "Mi jo

BOJ PROTI SRČNI HIBI.

Zdravniške preiskave industriálnih delavcev in onih, ki zaprosijo za zavarovalnico, kažejo, da dva izmed vsakih 100 trpita na srčni hibi. Ta bolezen, ki tako pogosto utrga nit življenja našim najbolj sposobnim možem in ženam v zgodnji dobi, se pojavlja v dveh dobah življenja in sicer pred 20. letom in po 40. V nekem članku piše Dr. Mortensen iz Battle Creeka, Mich., ki je najslavitejši srčni specialist na svetu: "Srčna hiba, ki se pojavlja v starosti, napade krvne žile in obisti. To bolezen poostrijo toksini, ki se porodijo v črevesju, če je prebava slaba." Trinerjevo zdravilno grenko vino izvrže toksine ali strupeno snov iz črev in jih drži čista. Iz tega je dovolj jasno, da bi moral vsak živati Trinerjevo zdravilno grenko vino, ki je zelo zanesljivo zdravilo v slučajih slabe prebave, plinov v čreveh, slabega teka, nervoznosti, glavobolov in sličnih znakov želodčnih neredov. V vseh lekarnah in trgovinah z zdravili.

bo pa kak minnesotčan pomeril," je djal in je odšel domov. Poleg velikih iz Minnesote so bili pa tudi majhni. N. pr. Mr. Debelak je naredil opazko proti Mr. Skubicu, da bi bilo treba "lojtro", da bi se pravilno pomerilo obleko velikemu Mr. Skubicu. Če mu res v Minnesoti tako merijo obleke ne vem ampak čudil bi se pa ne, ker je res velik in kerle, da malo takih.

Iz naših glav se je že porazgubil konvenciji. Le tuptam se še domislimo, na razne konvencije prizore v Clevelandu.

Naredili smo na XV. konvenciji veliko. Res je trajala malo predolgo, pa nič ne de. Tudi tako delo zahteva svojega časa.

Mi zastopniki, ki smo zastopali naša društva na konvenciji, pa navdušujemo doma vsak v svojem krogu članstvo naših društev, da bo vsak član in članica K. S. K. J. vneto deloval (a) za prosep in napredek močne naše katoliške Jednote. Vsak slovenski naseljenc, ki še ni izgubil vere svojih očetov in mater mora biti član K. S. K. Jednote! V tem duhu bratje in sestre krepko na delo in pri prihodnji konvenciji bo naša katoliška Jednota štela najmanj 20 tisoč članov v odrastlem oddelku. To naj bo naš cilj in ako bo mo vneto delovali za njega, se bo še v veliko večji meri dosegel, kakor to pričakujemo.

Obenem, pa ne smemo pozabiti tudi na slovenski katoliški shod, ki se je vršil 19. avgusta v Clevelandu, na katerem smo bili navzoči tudi vsi zastopniki K. S. K. J. Razlagajmo ideje, o katerih se je nam na shodu pojasnjevalo doma rojakom v naselbinah. Agitirajmo, da se tudi to prepričanje, katerega naša Jednota štiti širi med našim ljudstvom vsepovsod, kjerkoli biva slovenski rod. Naj se naša volja in energija okrepi z novo silo, ki naj nas vodi do novih sijajnih uspehov in novega napredka na polju katoliškega prepričanja, kakor tudi na polju naših hvalevrednih katoliških organizacij. Bog živi!

CLEVELAND, OHIO. Slovencev v Clevelandu in okolice naznanjam, da imam veliko zalogo najboljših trpežnih čevljev. Vsake vrste po zmernih nizkih cenah. Rojakom se toplo priporočam!

FRANK GABRENJA 6630 St. Clair Ave. Cleveland, O.

MESNICA NA PRODAJ. Proda se dobrodoča mesnica za \$400.00. Renta se plačuje od nje samo \$25.00. Mesarsko obrt se vodi tu že več let, in se sedaj prodaja radi boleznih.

Za podrobnosti se obrnite na: 261 West 25th Place. CHICAGO. (Advertis.)

Posiljanje denarja v stari kraj brzojavno in drugače.

Najhitrejši način za pošiljanje denarja je brzojavno. Dostikrat je vsled nujnosti tak način nujno potreben. V ta namen je naša banka organizirala posebne zveze in je sedaj pripravljena za točno izvrševanje denarnih nakazil v Jugoslaviji, Italiji in drugod in sicer v dolarjih, dinarjih, lirah, ali kakor pač potrebe zahtevajo.

HITER NAČIN za izvrševanje denarnih nakazil za stari kraj je tudi potom kabel-pisma, to se pravi, da gre nakazilo čez morje po kabelnu in potem po pošti naprej. Pristojbina za tako kabel-pismo je \$1.00.

DOBER IN NAVADNI NAČIN za pošiljanje denarja je potom pošte. Mi imamo svoje lastne zveze v starem kraju z zanesljivimi bankami in pošto in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom, ali na svojo domačo pošto.

NAŠA POSEBNOST je pošiljanje ameriških dolarjev v Jugoslavijo, bodisi po brzojavu ali po pošti. Ne pozabite tega!

NAŠE CENE so vedno med najnižjimi. Prepričajte se!

POTOVANJE. Vse posle za potovanje v stari kraj, ter tudi za potovanje od tam sem, kakor tudi vse druge posle tičoč se starega kraja. Vam najbolj oskrbi naša banka. Denarne pošiljatve in vsa druga pisma naslovite na ZAKRAJŠEK & ČEŠARK 70 - 9th Ave., NEW YORK, CITY.

RAZNOTEROSTI

Mesto psov.

Mesto psov je v Evropi Carigrad. Tam je pasje zalege in nadleže neki toliko, da ljudje niso varni pred njimi. Svoje brlogge ima ta napol zverjad kar sredi ceste ali ulice; človek gre po ulici, pa nehoti in nevede stopi v luknjo, iz katere pomoli gobec... pes. Žival plane kvišku, zažene se v potnika in renči nanj. Potnik se brani z gorjačo in odganja neprijetnega napadalca. Pes grize, toda sreča mu ni vedno mila; zobe ne ujamejo vselej. Scena traja precej dolgo časa, konča pa vedno tako, da je kuž tepen.

Cemu pišem o psih in Carigradu? Ne zato, ker je Carigrad krasno mesto, dasi z luknjami po sredi cest. Ne. Tudi ne zato, ker sem osebno pričeval takemu prizoru in nekoč tudi sam imel boj s psom. Psi me zanimajo samo zategadelj, ker vidim, da bodo v Ljubljani imeli kmalu več vpliva nego policaji.

Pojdi po katerikoli cesti, skušaj zaviti pot na desno ali levo - tvoji psi. Pa ne navadnega kuža, ki se ti kot pasja neosebnost umakne s poti. Pes je ljut in besen, laja in tudi grizel bi, ako ne bi se bal palice, ki jo nisoš s sabo. Joj ti pa, če nimaš palice pri roki! Potem moraš pripraviti nogo in z okovano peto od čevlja osuvati psa tako, da čuti, kdo je izgubil pravdo.

Za pse, ki se potepajo po ljubljanskih ulicah brez torbe na gobcu, se ne pobriga nihče. Kojnederca v Ljubljani očitno nimamo. Ali pa ga imamo in je bolan, če ne spi. Policaji pa so itak prijatelji psov. Videl sem zadnje dni policajca, ki se je s psom, ki je na druge lajal, muckal in naravnost ljubeznjivo razgovarjal. Izgleda torej, da obstoja med psi in organi varnostne službe nekake vrste sorodstvo. Ali pa je to korupcija! Da bi pa že psi podkupovali poštene ljudi, tega vendar še ne morem vrjeti. Zato se nadejam, da bo v prihodnje prijateljsko razmerje pred psi in policaji prenehalo.

Šel sem pred dnevi po stisnjeni ljubljanski ulici, ki bolj za služi, da jo imenujem stezo. Nasproti mi pridrvi kar cela tropa psov. Bil sem v nemali zadregi. Enega sem pobil s palico, drugega osuval s peto, a od tretjega me je mogel osvoboditi šele policaj, po katerega so telefonični dobri ljudje, ko so videli, da je življenje njihovega zlahtnega someščana v nevarnosti.

Toda stvar ni iztekla tako enostavno. Radi konflikta s psi bi si bil kmalu nakopal na vrat pasjega gospodarja, ki se je po svojem odvjetniku zavzel za svobodo svojih hišnih potepuhov. I-

mel sem težko stališče in mnogo opravila, preden sem dokazal na policiji, da nisem sovražnik psov, temveč da jih samo zavračam, kadar se mi ponujajo brez utemeljene potrebe. Kazni pa me je oprostito samo dejstvo, da nisem bil še nikoli kaznovan.

Zdaj imam zopet križ. Hodim namreč še vedno po ulicah domov in z doma. In kadar ma zagleda kakšen pes, hop name! Moram se zverini podobrikati, da me sploh izpusti. In potem grem klaverno svojo pot, vdan v tiho resignacijo, da naša pas-

ja zalega vedno bolj pridobiva na moči in da morda celo v kratkem pride na - vlado. Carigrad je krasno mesto. Njegovi psi so posebnost Stambula, ki bi brez njih bil vsaj za polovico manj slaven. Ampak z Ljubljano je drugače. Psi niso njena vsebina, temveč komaj njena dekoracija in ornament. Zato ne gre, da bi se še tako naprej podili po ulicah in nadlegovali mirne ljudi. Kdor ima pašjo brigo na grbi, naj gleda, da z njo čimprej tako opravi, da bo vsem prav!

Francoski izletniki na Gorenjskem. Iz Kranja nam pišejo: Na svojem potovanju po Sloveniji so francoski izletniki, 20 po številu, obiskali te dni tudi Kranj in Tržič. V Tržiču so si ogledali tovarno čevljev in predilnico in se nato na vozovih pripeljali v Kranj.

Vinogradi v celjskem okraju obetajo letos zelo slabo letino. Vsled raznih boleznih, ki jih je povzročilo spremenljivo vreme, se sušijo jagode ter rumeni in odpada že listje.

IMENIK KNJIG
KI SE DOBE V ZALOGI
1849 West 22nd Street
Chicago, Ill.

Table listing various books for sale, including titles like 'MOLITVENIK', 'OBINSKO POSEBNOST', 'HRVATSKI MOLITVENIK', and 'MOLIMO', with prices listed in dollars and cents.

Table listing various books for sale, including titles like '7. zv. Prihajaj', '9. zv. Kako sem se jaz likal I. sv.', and '10. zv. Kako sem se jaz likal II. sv.', with prices listed in dollars and cents.

Table listing various books for sale, including titles like 'ANDREJ HOFER, ljudska igra v 5 dejanjih', 'DOLINA SOLZ, kratke igre', and 'DOMEN, mešane vloge, igra s petimi igralci', with prices listed in dollars and cents.

Table listing various books for sale, including titles like 'SLOVENSKE LEGENDE', 'SLOVENSKE PRAVOPIS', 'SADNO VINO ALI SADIJEVEC', and 'UČITELJ V BOJU PROTI ALKOHOLIZMU', with prices listed in dollars and cents.

"MALENKOSTI"

ROMAN V ŠTIRIH DELIH.

Španski spisal p. L. Coloma iz Družbe Jezusove.

Prevedel Paulus.

"Kdo je pa bil tisti neznanec?"
 "Ne vem. Sirromak z lačnim licem."
 "Tu leži las v jajcu!" je vzkliknil Jakob živahno. "Ali si ga pustil samega? Ali je vzel zbirko v roke?"
 "Ne, ne! — Pač, da, da, Jakobček! Spominjam se, da je prrrišel Cincintito Astrrrroga; sprejel sem ga v salonu, da ne bi videl tistega čudaka, in sam je ostal, več ko deset minut, najmanj deset minut!"
 "Tukaj tiči zajec. Pojdivo takoj h krojaču!"
 Pri vratih je stal pripravljen stričev voz. Vstopila sta in se peljala naravnost h krojaču, poštememu obrtniku v ulici de Carretas.

Tudi on ni poznal tujca. Vedel je le povedati, da je trgovski potnik iz Italije, prijatelj enega izmed njegovih uslužbencev.
 Jakob se je hudo vznemiril, ko je slišal, da je neznanec Italijan. Ni bilo dvoma: laška in španska loža sta postopali skupno. Povedal je stricu, da je nadaljnje poizvedovanje nepotrebno, in oba sta se podala domov tiha in zamišljena.

Med potom se je zdramila Jakobu vsa sila njegove volje. V kratkih trenutkih si je napravil načrt, ki je po njegovem mnenju edino mogel popraviti storjene pregreške in odvrniti posledice njegove nepremišljenosti: Še to noč bo odpotoval v Italijo, nikomur ne bo povedal, od nikogar se ne bo poslovil, poiskal bo Garibaldija v Capreri in se bo opravičil s kako lažjo zaradi pisem, s kako izmišljeno zgodbo, da se vsaj za sedaj potegne iz nevarnega položaja. Tistih pet tisoč durov, ki jih je prigrigal snoči, mu bo več ko zadosti za na pot, in strica se bo še tudi dalo napeti . . .

Razodel je pobitemu starcu svoj načrt in mu razložil, da sta oba v nevarnosti; zato morata tudi oba plačati stroške in stric mu mora posoditi dva tisoč durov v bankovcih . . . Potovanje da bo trajalo dva tedna; ko se vrne, bosta bratski delila stroške podjetja . . .

Stric Frasquito se je prestrašil. Pečati ga bodo drago veljali! Pa Jakobovi razlogi, njegove prerokbe in grožnje so ga nazadnje omečale, izročil mu je denar in se je poslovil od sodruge zelo slabe volje.

Ko je bil sam, ga je bilo še bolj strah, čutil se je bolnega. legel je in strogo naročil, da nikogar ne sprejme.

Drugi dan so mu prinesli pošto. Prišlo je pismo iz Segure, majhne vasice v baskiških hribih. Slovela je po svojem dobrem siru, ki so ga tam predelovali.

V pismu je stalo:

"Budalo!"

Vročina se mu je povišala za dve stopinji . . .

Poslal je po svojega župnika: sklenil je, da se spove.

ČETRTI DEL.

I.

Cester gori na hribu de los Meagas je pravil in zatrjeval svojemu prijatelju Ignaciju Bernaechea, da še nikoli ni videl na svoji cesti tako lepe kočije in tako lepih konj, pa tudi ne tako norih ljudi, kakor so bili tisti-le tam doli . . .

Še je donel glas roga po ozki dolini in odmeval po zelenih gozdih in strmih bregovih, kakor prešeren, nedostojen smeh po

hiši božji. — Po strmi cesti in nevarnih ovinkih pa je tiralo šestero konj bogat poštni voz. Konji so se potili in se penili, vesela družba na vozu pa se je smejala in kričala.

Na najvišjem sedežu je vpila Leopoldina Pastorjeva, da jo bodo ti brezstidni konji prevrgli v brezno, ob njeni strani je sedel stric Frasquito; s finim robcem si je zakrival belo lice pred solnčnimi žarki, plašno je gledal doli v globoki prepad, ob katerem so vozili, in se je krčevito prijel za sedež, kadar se je zazibal voz, ter kričal:

"Currrrrita, za božjo voljo, pazi, pazi, Currrrrita!"

Za njegovim hrptom sta se smejala Paco Velez in Gořito Sardona, pihaja za stavo v rog in oznanjevala mirnim vaščanom in počasnim gorskim volom, naj se ognjejo naj stopijo na stran, zakaj poštni voz, last prevržišene senore kondese de Alborno, rabi celo cesto . . .

Čisto zadaj je slonel nekdo, zaviti v velik dežni plašč, in vroči solnčni žarki so ga grel. Zibal se je semtertja, in bati se je bilo, da bo vsak čas padel z voza. Smrčal je kakor stavec, ki bo prespal svojo pijanost.

Sredi voza, med kočarimi za jestvine, med kovčegi in za boji so sedeli trije Curritini uslužbenci: hišna Kate, Angležinja, lakaj Fritz, Prus, in kočijaž Tom, Anglež kakor Kate.

Zakaj kondesa Alborno je sama vodila iskre konje. Snoči je odpotovala iz Biarritza. Namesto zloznega pota po železnici si je izbrala težavno potovanje po cesti, ker je bilo tako moderno . . .

Njej ob strani pa je sedel markiz de Sabadell, prijazen in ljubezniv. Z velikim solnčnikom je branil Curritin obraz pred vročimi žarki in je bil vedno pripravljen, da popravi s svojo krepko roko pogreške, ki jih je delala velerodna kočijažinja.

Ravno se mu je ponudila ugodna prilika.

Na cestnem ovinku se je zapletel solnčnik v veje hrasta. Veja se je utrgala in je padla enemu izmed konj na hrbet. Žival se je splašila in divje udarila z zadnjimi kopiti po vozu. Voz se je pomaknil nazaj, se zazibal, obstal, se nagnil na stran in se je začel pogrezavati v brezno.

Vsi so od strahu zavpili. Sključena starka je prignala mimo svojega obloženega oslička. Zakričala je tudi ona in iztegnila svoje suhe, koščene roke proti nebu, z zaupanjem, kakoršno more dati le globoka vernost . . .

Nevarnost je bila res velika. Zadnje kolo je viselo nad prepadom. Držalo ga je samo še hrastovo deblo, katero se je nagibalo črez rob ceste. Korenine so se lomile in veliki kosi prsti so se trkljali v globočino. Ena sama kretinja konj — en sam trenutek izgubljen — in vozi, konji in popotniki se bodo valili po strmini navzdol in se razbili na kosce —

Jakob se ni ustrašil. Tom tudi ne. Oni je zagrabil za vaje, ta pa je skočil z voza, se obesil na zadnje desno kolo, ki je še ostalo na cesti, in je potegnil z nadčloveško močjo. Tudi starka je pomagala vleči s svojima suhima rokama, ki so se zdele kakor dvoje železnih vrvi. Fritz je miril konje. Potniki so po prvem kriku utihnili in nepremično sedeli. Nihče se ni upal ganiti, da ne bi pospešil nesreče. V dežni plašč zaviti mož je smrčal dalje . . .

Tom je kriknil in Jakob je divje udaril po konjih. Voz se je zazibal, zaškripal, zadnje kolo se je dvignilo in stopilo nazaj na cesto. Močan sunek je pretresel voz in tisti zavoj s spečim potnikom je telebnil na cesto kakor snop, voz pa je izginil v gostem prahu po hribu navzdol.

Bil je že zadnji čas. Hrast se je izruval in se podrl črez rob ceste v prepad; obvisel je le še na par koreninah.

ŠPANCJI PREMAGALI UPORNIKE.

Upornikov je do 80.000. — S plinovimi bombami so jih prepodili.

Madrid. — Špansko brodogradništvo se je odločilo, da bo z morja bombardiralo na griče okrog Al-bukemejskega zaliva, kjer je polno upornikov in jih je težko pregnati na suhem. Uporniki imajo za voditelja nekega Abdel Krim, ki je spreten voditelj svoji čez 80.000 veliki armadi. Napadajo divje in po večini so dobri streljaji.

Država Morocco je veleznimiv kraj za Španijo in je jako velikega gospodarskega pomena. Z ofenzivo so pričeli na vseh straneh in 6 križark se je postavilo v zalivu Heuhemas in streljajo na upornike. Začeli so spuščati plinove bombe s katerimi bodo edino zamogli premagati nezadovoljne divjake. Pred plinom, proti katerim uporniki nimajo mask, se morajo umikati iz svojih postojank.

NEPOZNANEGA UTOPLJENIKA NAŠLI.

Chicago. — V Calumet kanalu blizu Keene avenue so včeraj našli in potegnili na suho truplo nekega nepoznanega moža. Utopljenik nima pri sebi nikake identifikacije, kdo in odkod bi bil.

— Sioux City, Iowa. — Novinarji iz treh držav, iz Iowa, Nebraska in South Dakota, se bodo zbrali na letno sejo, ki bo velikega pomena in ena največja v zgodovini t evrste. Nato bodo otvorili tridnevno konvencijo.

— Cleveland, Minn. — Tukajšno malo vasico, so banditi napadli in ji za pol ure gospodovali. Nobeden se ni smel nič ganiti, drugače bi ga usmrtili. Med tem, so pa oni razbili kaso narodne banke in vzeli iz nje od 14.000 do \$18.000.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill
 Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. IA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboliše delo, najnižje cene
 Prevzamem barvanje hiš zuna in znotraj, pokladam stenski papir.

— Hazleton, Pa. — Vsi delavci v trdih premogorovih so na delu izvrženi v Hazlebrook, Weston in Morea. Tudi tukaj se delavci v par dneh povrnejo delati.

Živa priredila pogreb.

Da priredi kdo pogreb še živ, je gotovo izvanreden slučaj. Na Japonskem pa se je prigodilo, da je hotel star zakonski par, stanujoč v mestu Kolchi biti živ prisoten pri "pogrebu". Mož in žena sta stara že vsak 70 let in sta silno želela, da bi prisostvovala osebnost pri njihovih pogrebnih svečanostih. Z velikim spremstvom žalujočih sta se podala v tempelj Hogvan kjer se je opravila budhistična zadušnica. Po službi božji je bil obed na čast, da bi "pokopana" še dolgo živela, vsi navzoči so se od srca smejali. "Pokopana" upata, da sta potolažila s svečanostjo bogove smrti in da bosta še dolgo živela.

Tel: Rosevelt 8221.

L. STRITAR

2018 W. 21st Place
 Dovaža premog — drva — prevažna pohištvo in vse kar spada v to stroko.
 Vsem se najtopleje priporoča!

Pokličite ga po telefonu!

DOLARSKI ČEKI

Čenjenim čitateljem naznanjamo, da še vedno izdajamo dolarske čeke, katere se vnovči v Jugoslaviji po dnevnem kurzu v Jugoslovanske krone. Potnikom za v Ameriko preskrbimo efektivne ameriške dolarje, ki jih rabijo za na pot.

Za dolarske pošiljkatve računamo sedaj sledeče pristojbine:
 Do \$15.00 po \$1.10. — Od \$15.00 do \$30.00 po \$1.50. — Od \$30.00 do \$50.00 po \$2.00. — od \$50.00 do \$75.00 po \$2.50. — Od \$75.00 do \$100.00 po \$3.50. — Od \$100.00 naprej po 3/2 cen. od dolarja. H te pristojbinam je še pridjati za vsako posamezno pošiljkatve 15 centov za poštne.

BANČNI ODDELEK EDINOSTI,
 1849 West 22nd Street.

FRANK GIMPEL,

Slovenski zidar in kontraktor se prav toplo priporoča bratom Slovencem in Hrvatom v Duluthu in okolici.

Delo dobro in garantirano.

1315 — 101 Ave. W. New Duluth

POZOR! POZOR!

Samo edina garantirana Alpentinktura na svetu je, za moške in ženske lase, od katere takoj prenehajo lasje odpadati in potem lepo in krasno rastejo. Velika steklenica stane \$3.00 — srednja steklenica \$2.00 — s poštarino. Za vse drugo pišite po cenik, ga pošljem zastoj.

JAKOB WAHCIG

1434 E. 92 Str. CLEVELAND, OHIO.

Trgovina z železnino in pohištvo

Pri nas dobite najboljše barve "paints" in raznovrstne varniše. Ta mešec bom pričel tudi plumbersko obrt, za pomoč bom dobil Mike Černeta, ki je znan kot eden izmed najboljših plumberjev na to stran Dulutha.

Za vse slučaje se obrnite na:

JOSEPH SLOGAR

Trgovec z železnino in pohištvo,
 ELY, MINN.

DOMAČE PIVO!

Si naredite lahko po svojem okusu, ako kupite pri NAS:

"HMELJ IN MALT"

Zraven damo navodilo, kako zvariti dobro domače PIVO!

Prodajamo Malt in Hmelj na debelo in drobno.

MAL-TEEN-MALT-EXTRACT CO.

Jos. Bielak, lastnik

1949 W. 21st Street, CHICAGO, ILL.

SO. CHICAGO

Slovincem v So. Chicago in okolici naznanjam, da sem prejel veliko zalogo najboljših, trpežnih črevljev za moške in fante, dekleta in žene, kakor tudi za dečke in deklice. Zlasti za šolarje dobite pri meni močne trpežne črevlje.

Pri meni dobite črevlje vsake vrste, v vseh velikostih po zmernih in nizkih cenah.

Dobro blago za zmerno ceno je moje geslo! Slavnemu občinstvu se toplo priporočam za obilen obisk!

"SVOJI K SVOJIM!"

ANTON BAKŠE
 SLOVENSKA TRGOVINA
 S ČREVLJI.

9534 — Ewing Avenue.

VAŽNO!

Starokrajske Banke, na primer: SLAVENSKA BANKA D. D., ZAGREB, PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA, ZAGREB, FRANCOSKO-SRBSKA BANKA, BEOGRAD, plačajo na terminirane uloge do 6% na letne obresti. Ako nameravate poslati vaš denar na hranilne uloge, pošljite mi dolarje in jaz bom te preračunal v dinarje in jih odposlal v stari kraj. VLOŽNO KNJIŽICO vam čimprej preskrbim. DOPREMLJAM ROJAKE IZ KRAJA! POTNIŠKI ODDELEK! VLOŽNI HRANILNI ODDELEK! Pišite za pojasnila!

EMIL KISS, BANKIR

133 SECOND AVE., NEW YORK, CITY

List Edinost

je last slovenskih katoliških delavcev v Ameriki. Za njih korist se izdaja, da brani njih pravice in jim kaže pravo službo se lista za Vašo reklamo, da jo list ponese na pot do pravega napredka. List Edinost zahaja skoro v vse slovenske naselbine po Ameriki. Vse zavedne slov. družine so nanj naročene, in ga pridno čitajo, ker v njem najdejo največ pravega poduka, mnogo zanimivih novic in zabavnega čtiva.

ZATO SO OGLASI V LISTU "EDINOSTI" USPEŠNI! Trgovci, ki imajo svoje trgovine naj poizkusijo oglašati v listu "Edinosti" in prepričani smo, da bodo botem v Edinosti stalno oglašali.

DRUŠTVA SE BODO POVZDIGNILA DO VSPHEHA, ako ob raznih prireditvah in kampaniah oglašajo v našem listu. Poizkusite in prepričajte se enkrat. Poslovske domove pred oči slovenskih rojakov, da bodo znali, kaj prirejate in kdaj!

NAŠA TISKARNA

Je sedaj skoro najmodernejša slov. tiskarna v Ameriki. Tiskarska dela izvršujemo lično in točno. Vsem slovenskim č. g. duhovnikom, cenjenim društvam, trgovcem in posameznikom, se najtopleje priporočamo, da se spomnijo na nas, kadar potrebujejo, kakih tiskovin.

Ničesar drugega ne prosimo Vas, kakor vprašajte nas za cene, predno oddaste naročilo drugam. Ako le to storite, smo prepričani, da bomo vedno tiskali Vaše tiskovine mi!

Mi izvršimo vsako tiskarsko delo. Najsi bo še tako malo ali veliko. Poizkusite pri nas!

TISKOVNA DR. 'EDINOST'

1849 W. 22nd Street Chicago, Ill.

Phone: Canal 0091.